

Dit was 2021: crisis in de varkenshouderij

duiding

Een aantal thema's beheerste dit jaar overduidelijk de landbouwactualiteit. VILT pikt er de komende weken de belangrijkste trends uit en blikt erop terug met iemand die het vanop de eerste rij allemaal beleefde. Ons tweede verhaal focust op de varkenshouderij: 2021 groeide uit tot een crisisjaar waarbij een flink aantal bedrijven stopten. Wat gaat er vooraf aan zo'n beslissing en welke toekomst heeft de sector? We vragen het aan Bart Vergote, voormalig ABS-verantwoordelijke varkenshouderij, die zelf zijn zeugenhouderij afstootte en buitenshuis gaat werken.

🕒 30 DECEMBER 2021 – LAATST BIJGEWERKT OM 1 JANUARI 2022 16:13

Lees meer over:

varken

afrikaanse varkenspest

Bart Vergote (40) gold lange tijd als het gezicht van de varkenshouderij bij Algemeen Boerensyndicaat. Met een gesloten varkensbedrijf – met 280 zeugen en 2.800 mestvarkens - stond hij bovendien zelf met twee voeten in de stal. Aan beide is in 2021 een eind gekomen. “Door de situatie in de varkenshouderij heb ik in de zomer besloten mijn zeugenhouderij af te stoten en alleen nog maar vleesvarkens te houden. Dit combineer ik met een baan buitenshuis, bij veevoederproducent d’Aussy.”

Het verhaal van Vergote is symbolisch voor de crisis in de varkenshouderij. Door de uitbraken van Afrikaanse varkenspest, zowel in ons land als in Duitsland, door de Covid-19-pandemie en de sterk gestegen grondstoffenprijzen is de marktwerking voor varkensvlees sterk verstoord. De gedaalde varkensprijzen in combinatie met de hoge voeder- en energieprijzen maken dat Vlaamse varkenshouders al een jaar aan verlies draaien en momenteel voor hun voortbestaan strijden.

Heel even zag de situatie er beter uit begin dit jaar. Vergote: “Eind 2020 hebben we de AVP-vrije status verkregen waardoor er weer export mogelijk leek en ook de prijs daarmee zou kunnen gaan stijgen.” Omdat twee derde van onze varkens naar het buitenland gaat, is deze export erg belangrijk voor de prijsvorming. Dit verklaart ook de lage prijzen vanaf 2018. Door de uitbraak van Afrikaanse varkenspest bij Waalse everzwijnen waren Belgische slachthuizen voor de afzet aangewezen op de Europese Unie waar een enorm overschot heerste omdat ook andere landen niet mochten exporteren.

Positieve marktstemming slaat in voorjaar volledig om

De positieve marktstemming zorgde ervoor dat de biggenprijzen opliepen tot zeventig euro per big in het vroege voorjaar. “Maar aan de positieve marktstemming kwam al snel een einde, omdat veel landen de deur voor Belgisch varkensvlees op slot hielden en daarbij de voederprijzen vanaf het voorjaar sterk gingen stijgen”, aldus Vergote, die spreekt van een nooit geziene stijging. “De voederkostprijs om een big van 20 kilo te kweken tot een slachtrijp gewicht van 115 kilo bedraagt 90 euro, waar dat voorheen niet meer dan 65 was.”

Na ontvangst van een euro per kilo van het slachthuis blijft er nog 25 euro over als we uitgaan van een vleesvarken met een levend gewicht van 115 kilo. Hiermee moet de rest van de kosten betaald worden, zoals de aflossing van stallen en andere infrastructuur, aankoop van biggen en gelten, dierenartskosten en loon voor eigen werken. “Alhoewel de kostenstructuur per bedrijf verschilt, is dat absoluut onmogelijk”, vertelt Vergote die het gemiddeld verlies per varken op dit moment op meer dan 35 euro schat.

Door de negatieve marge komt de varkenshouder in een vicieuze cirkel terecht waarbij hij bijvoorbeeld bespaart op de vervanging van oude zeugen door gelten of gewoon de varkensstapel vermindert. “Hierdoor nemen de varkensprijzen per varken nog verder toe”, aldus Vergote die eerder aan VILT zei dat bedrijven hun openstaande facturen bij veevoederbedrijven zien oplopen tot meerdere maanden.

nieuws

ABS voert actie met 200 tractoren in Brussel voor meer steun aan varkenshouders

15 DECEMBER 2021

Varkenshouders worstelen met toekomst

De opbrengsten in de varkenshouderij zijn niet voldoende om de kosten te dekken”, merkt ook zeugenhoudster Heidi Segaert op die medio december meeliep in een ABS-demonstratie in Brussel. “De biggen die we verkopen leveren ons 4.000 euro op, maar de afrekening van de voederfabrikant is 8.000 euro. Dat herhaalt zich om de drie weken. Wie zijn leningen bij de bank heeft afbetaald, houdt er mee op. Maar wie nog moet aflossen, kan niet anders dan blijven voortdoen of alles kwijt raken. Dat doet pijn hoor, twintig jaar of langer aan een bedrijf bouwen en dan alles kwijt raken. Dat is de realiteit vandaag voor de varkenshouders.”

Vergote beaamt dat de keuze om met de zeugenhouderij te stoppen een moeilijke was. “Ik heb het bedrijf in 2010 van mijn ouders overgenomen en geïnvesteerd in een nieuwe stal om alle biggen zelf te kunnen grootbrengen. Bij zo’n investering heb je natuurlijk niet voor ogen dat je 10 jaar later de activiteit alweer moet stopzetten. Het is een erg moeilijke beslissing, maar het is

niet anders. Ik heb voor mijzelf de rekening gemaakt en ben uiteindelijk tot deze keuze gekomen.”

“**Het is een erg moeilijke beslissing, maar het is niet anders. Ik heb voor mijzelf de rekening gemaakt en ben uiteindelijk tot deze keuze gekomen**

Bart Vergote - Varkenshouder die zeugenhouderij afstootte in 2021

Varkenshouders gaan elk op hun eigen manier om met de crisissituatie, aldus Vergote die vertelt dat de crisis op het gezinsleven drukt. “Je staat er mee op en gaat ermee slapen” Hij krijgt veel positieve reacties op zijn besluit van collega's, waaronder Tom Mertens, voorzitter van de Vlaamse Producenten Organisatie Varkenshouders. Mertens spreekt van een “dapper besluit.” Een faillissement of een (gedeeltelijke) stopzetting van het bedrijf werd lange tijd als een nederlaag beschouwd. “Daarnaast koesteren veel varkenshouders de hoop dat het ooit beter gaat en is het een moeilijke beslissing om je passie deels af te stoten.” Vergote vertelt dat veel varkenshouders ook niet in staat zijn om te stoppen, omdat velen een enorme schuldenlast met zich meedragen. Desondanks schat hij wel in dat de varkenssector dit jaar met twintig procent is afgenomen. “Er zijn bedrijven gestopt, maar veel bedrijven hebben minder biggen opgezet of zijn minder zeugen gaan houden. Deze bedrijven hebben wel de mogelijkheid om weer op te schalen als het ooit weer beter gaat in de sector.” Een enkele varkenshouder begon het afgelopen jaar overigens met de korteketenverkoop om de verliezen aan te vullen.

Nieuwe investeringen voor de boeg

Zelf heeft Vergote niet de mogelijkheid om in de toekomst makkelijk terug op te schalen. Nadat de zeugen in oktober de stal verlieten en de laatste biggen begin volgend jaar volgen, vindt er een algehele ontmanteling van de stal plaats. “Mijn keuze is definitief en er is geen weg meer terug”, vertelt de varkenshouder. Waarom hij juist voor het afstoten van de zeugenhouderij heeft gekozen en het afmesten wel blijft voortzetten, heeft te maken met de structuur van zijn bedrijf. “Deze stal dateert van 1988 en voldoet niet aan de eisen die in 2031 gaan gelden op het gebied van stikstof.”

Ondanks onduidelijkheid over het nieuwe stikstofkader, lijken investeringen in emissiearme stalsystemen onvermijdelijk. Daarnaast hangt de sector ook nog verstrengde regelgeving op het gebied van dierenwelzijn boven het hoofd. “Denk bijvoorbeeld aan loslopende zeugen in kraamhokken vanaf 2027, een motie die goedgekeurd werd in de landbouwcommissie van het Europees Parlement. Dat is een volgende investering die de sector te wachten staat”, aldus Vergote.

nieuws

Crevits lanceert Vlaams steunpakket en vraagt om Europese steun voor varkenssector

11 OKTOBER 2021

De bereidheid van bedrijven om investeringen te doen op gebied van dierenwelzijn en milieu zijn volgens hem sterk afhankelijk van de rentabiliteit in de sector. Gezien de gemiddelde leeftijd in de varkenshouderij op +53 ligt en het feit dat er nauwelijks instroom is van jonge ondernemers, lijkt een verdere inkrimping van de sector voor de hand te liggen. Hoeveel bedrijven zijn er in 2030 nog over van de huidige 2.000. “De helft? Wie zal het zeggen. Alles hangt af van de rentabiliteit. Die moet snel aantrekken anders dreigt er een bloedbad in de sector”, vertelt Vergote.

Vlaamse steunmaatregelen verontoe-reikend

De laatste maanden is de situatie in de varkenshouderij op de politieke radar gekomen waarna een steunpakket werd overeengekomen. Dit steunpakket is goed voor 16 miljoen euro, maar het merendeel van het bedrag gaat naar promotie- en labelcampagnes gegaan en het betalen van de Rendac-facturen. De directe steun voor de varkenshouders is beperkt tot 5,75 miljoen euro en richt zich op bedrijven die duurzame investeringen deden en jonge varkenshouders. “Het gaat grosso modo om een bedrag van 10.000 euro”, vertelt Vergote. De voormalige ABS'er heeft geen goed woord over voor het Vlaamse landbouwbeleid. “In landen om ons heen wordt er veel meer gedaan voor de sector. Zelfs in Wallonië wordt een coronasteunbedrag van 530 euro per zeug uitbetaald met een maximum van 100.000 euro. In Vlaanderen laat men de varkenshouders daarentegen in de kou staan. De schade loopt in de honderden miljoenen euro's. 16 miljoen euro is maar een druppel op de gloeiende plaat.”

Verbetering op komst?

Alhoewel de sector zwarte tijden meemaakt, is Vergote overtuigd dat het ooit weer beter gaat. “Dat kan ook niet anders.” Een licht stijgende biggenprijs de afgelopen weken is misschien één van de eerste voortekenen dat de varkensprijs volgend voorjaar omhooggaat. “Er zijn zeugenhouders gestopt, andere hebben de kweek teruggeschroefd en daarbij heb je de traditionele zomerdip. Hierdoor zijn er minder biggen beschikbaar. Dit vertaalt zich volgend jaar in een lager aanbod van vleesvarkens en mogelijk een betere prijs.”

Anderzijds heeft de varkenshouder ook vertrouwen in lobbywerk van organisaties als VLAM en Belgian Meat Office (BMO). “Deze doen er alles aan om Belgisch varkensvlees onder de aandacht te brengen in binnen- en buitenland. Mogelijk dat het aantal landen dat ons varkensvlees accepteert, zeer binnenkort verder uitbreidt en er hogere prijzen betaald worden. Of deze prijsstijging afdoende zal zijn om de kostenstijging te compenseren, durf ik niet te zeggen”, beëindigt Vergote zijn vooruitblik op 2022 gematigd positief.

Uitgelicht

Varkenshouder herwint werkplezier door korte ketenverkoop

Reportage

Door jaren van slechte prijsvorming, grillige politieke regelgeving en maatschappelijke druk was Annelies Wanzele het plezier in de varkenshouderij verloren. Deze stemming slo...

🕒 19 AUGUSTUS 2021

[Lees meer](#)

Bron: Jerom Rozendaal

VILT vzw

Bd Simon Bolivar 17
1000 Bruxelles

Contact

M • info@vilt.be

Volg ons op:

[f](#) screenreader.visit us on our facebook page: <https://www.facebook.com/vilt.nieuws/>

[in](#) screenreader.visit us on our linkedin page: <https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/>

[@](#) screenreader.visit us on our instagram page: <https://www.instagram.com/vilt.nieuws>

[X](#) screenreader.visit us on our x page: https://x.com/vilt_nieuws

[b](#) screenreader.visit us on our bluesky page: <https://bsky.app/profile/viltnieuws.bsky.social>

© 2026 VILT vzw, all rights reserved |

[Privacy policy](#)

[Copyright](#)

[Cookie Policy](#)

[Cookie instellingen aanpassen](#)

Webdesign by Who Owns The Zebra